Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

9.11.2026

Hammaslääkäriliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (HE 185/2026 vp)

Hammaslääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä.

Hammaslääkäriliitto vastustaa suun terveydenhuoltoon suunniteltua uutta erityistutkimusmaksua ja leikkaus- ja toimenpidemaksua sekä suun terveydenhuollon palveluista perittävien maksujen korottamista.

Hammaslääkäriliitto korostaa, että julkisen talouden sopeuttamistoimien tulee olla paitsi taloudellisesti perusteltuja myös terveyspoliittisesti tarkoituksenmukaisia. Säästötoimenpiteitä ei tule toteuttaa tavalla, joka vaarantaa oikea-aikaisen hoidon saatavuuden tai lisää väestöryhmien välisiä terveyseroja. Esitetty maksujen kasvu kohdistuisi suhteellisesti enemmän pienituloisiin kotitalouksiin ja vanhempiin ikäryhmiin. Suun terveydenhuollon asiakasmaksut ovat jo nykyisellään korkeat ja muodostavat monelle potilaalle esteen hoitoon hakeutumiselle. Hoidon viivästyminen lisää päivystyspalvelujen ja erikoissairaanhoidon tarvetta ja kasvattaa siten kokonaiskustannuksia. Tutkimusten perusteella suun sairaudet ovat yleisimpiä alemmissa tuloluokissa, ja esitetyt uudet maksut ja maksujen korotukset lisäisivät eriarvoisuutta entisestään. Hoitamattomat suun sairaudet voivat edesauttaa muiden sairauksien puhkeamista ja etenemistä. Lisäksi on huomioitava, että suun terveydenhuollon palveluja ei juurikaan ole saatavilla työterveyshuollon kautta.

Esitys vähentäisi hyvinvointialueiden yleiskatteellista valtionrahoitusta asiakasmaksuista saatavan rahoituksen kasvun mukaisesti. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on todennäköistä, että hyvinvointialueet nostavat asiakasmaksut enimmäismääriin. Vaikka hyvinvointialueilla on mahdollisuus alentaa terveydenhuollon tasasuuruisten maksujen tasoa tai jättää maksu perimättä, rahoituksen väheneminen ei tähän kannusta. Tasasuuruisten terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisvelvoite tulisikin kirjata lakiin.

Myönteistä esityksessä aiempaan lausunnolla olevaan versioon verrattuna on, että jatkossa leikkaus- ja toimenpidemaksua ei saisi periä alle 18-vuotiaalta eikä terveydenhuoltolain 45 §:n 5 momentissa tarkoitetusta lyhytaikaista nukutusta edellyttävästä hammashoidosta. Kannatettavaa on myös, ettei maksukattoa tässä vaiheessa esitetä korotettavaksi. Maksukaton täyttymisen seuranta tulisi kuitenkin siirtää asiakkaan vastuulta hyvinvointialueelle.

Lopuksi Hammaslääkäriliitto toteaa, että suun terveyden edistämiseen kuuluvat THL:n suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen SC-ryhmän toimenpiteet tulee säätää maksuttomiksi. Suun terveyden edistämiseen panostaminen ehkäisee suun sairauksia ja vähentää hoidon tarvetta ja kustannuksia pitkällä aikavälillä.

Kunnioittaen,

Nora Savanheimo, varatoiminnanjohtaja
nora.savanheimo@hammaslaakariliitto.fi
p. 0400378484

Suomen Hammaslääkäriliitto
Annankatu 16 B, 00120 Helsinki
Puh. (09) 622 0250
www.hammaslaakariliitto.fi
toimisto@hammaslaakariliitto.fi

Finlands Tandläkarförbund
Annegatan 16 B, 00120 Helsingfors
Tel. (09) 622 0250
www.hammaslaakariliitto.fi
toimisto@hammaslaakariliitto.fi